

ANALIZĂ

Pachetele agro-mediu în România

În acest document sunt prezentate pachetele de agro-mediu din România, care sunt valabile în perioada 2014-2020 (prelungite pentru perioada 2021-2022), la care pot aplica fermierii din România.

Mulți dintre fermieri, însă, nu depun cereri pentru aceste pachete, cauzele fiind, în primul rând, lipsa de informații, în al doilea rând, birocrăția, și, nu în ultimul rând, perioada angajamentelor și valoarea compensațiilor, care nu sunt atractive pentru ei.

Problemele generale în legătură cu accesarea subvențiilor, care îi descurajează pe fermieri sunt următoarele:

- birocrăția excesivă (de ex. este obligatorie ținerea evidenței activităților agricole, și păstrarea acestei documentații timp de 5 ani după terminarea angajamentelor)
- identificarea greoaie a parcelelor în sistemul IPA-online (IACS)
- perioadele de angajament de 5 ani
- mărimea minimă a parcelelor eligibile la subvenții de 0.30 ha (aceasta este de 0.10 ha în Cipru)
- fermierii trebuie să demonstreze competențele necesare pentru îndeplinirea angajamentelor (se obligă la dobândirea acestor competențe sau solicită servicii de consultanță)
- quantumul subvențiilor este calculat numai pentru a compensa costurile adiționale, dar nu consideră pierderile de profit

Condiții generale ale aplicării la pachetele agro-mediu:

- aplicantul trebuie să fie fermier activ
- aplicantul trebuie să dețină minim 1 ha de teren agricol lucrat
- mărimea minimă a unei parcele eligibile este de 0.30 ha (cu excepția livezilor, în cazul cărora mărimea minimă este de 0.10 ha, la pachetul P2.)
- angajamente de 5 ani (în ultimii ani de prelungire numai câte 1 an)

(P1. P2.) Pachetul 1. Pajiști cu înaltă valoare naturală (HNV) – Pachetul 2. Practici agricole tradiționale

Problemele și punctele slabe în legătură cu acest pachet sunt următoarele:

- perioada angajamentului este prea lungă, fapt demonstrat de perioada 2021 – 2022 (în această perioadă au fost mai mulți aplicanți, fiindcă numai 1 an de angajament era obligatorie)
- mărimea minimă a parcelelor eligibile de 0.30 ha este o problemă, deoarece rezultă în dispariția parcelelor mici (prin arat și comasare); aceasta ar trebui redusă (de ex. în Cipru aceasta este 0.10 ha, în Bulgaria de 0.15 ha)
- parcelele subvenționate nu pot fi schimbate de la an la an
- cantitatea de 40 kg s.a./ha (= 1 UVM/ha) gunoi de grajd poate afecta negativ anumite tipuri de vegetație

Proiect derulat de:

- în regiunile cu altitudini peste 600 m cositul după 1 iulie poate afecta negativ structura vegetației, nu este favorabil pentru fermieri (fânul rezultat este de calitate inferioară), și încurajează incendierea miriștilor (cu scopul de a înlătura biomasa excesivă)
- în regiunile cu altitudini sub 600 m cositul după 15 iunie poate afecta negativ structura vegetației, nu este favorabil pentru fermieri (fânul rezultat este de calitate inferioară), și încurajează incendierea miriștilor (cu scopul de a înlătura biomasa excesivă)
- limita maximă de 1 UVM/ha este prea scăzută în cazul unor tipuri de pajiști, de ex. în cazul pajiștilor mezofile/umede de producție ridicată
- pășunatul cu minim 0.3 UVM/ha poate rezulta în suprapășunat în unele cazuri, de ex. pe versanți uscați, sudici, de producție inferioară
- cuantumul subvenției pentru cositul cu utilaje ușoare este dezavantajos, mai ales în condiții că se găsesc din ce în ce mai puține lucrători pentru cosit manual.

(P3.) Pachetul 3. Pajiști importante pentru păsări

Subpachetul 3.1. – cristel de câmp (*Crex crex*)

Problemele și punctele slabe în legătură cu acest pachet sunt următoarele:

- perioada angajamentului este prea lungă
- mărimea minimă a parcelelor eligibile de 0.30 ha este o problemă, deoarece rezultă în dispariția parcelelor mici (prin arat și comasare); aceasta ar trebui redusă (de ex. în Cipru aceasta este 0.10 ha, în Bulgaria de 0.15 ha)
- parcelele subvenționate nu pot fi schimbate de la an la an
- cantitatea de 40 kg s.a./ha (= 1 UVM/ha) gunoi de grajd poate afecta negativ anumite tipuri de vegetație
- banda necesită de 3 m lățime pe marginea fiecărei parcele (cosită după 1 septembrie): ar fi mai util stabilirea unui procent necesit din suprafața parcelei, localizarea acestuia fiind lăsat la decizia fermierului, în cazul parcelelor de fâșii 3 m este o suprafață prea mare
- masa vegetală cosită trebuie adunată până la 2 săptămâni după cosire, însă fânul de calitate inferioară (cu rogozuri) nu merită balotat, astfel deseori este arsă; compostarea ar putea fi o soluție
- interzis pășunarea pe pajiștile inundate până la 2 săptămâni după retragerea apei: cerința nu este fezabilă pe pajiști pășunate de cireadă, sau prin sistem cu gârzi electrice
- limita maximă de 0.7 UVM/ha este prea scăzută în cazul unor tipuri de pajiști, de ex. în cazul pajiștilor mezofile/umede de producție ridicată
- cositul după 31 iulie poate afecta negativ structura vegetației, nu este favorabil pentru fermieri (fânul bătrân rezultat este de calitate foarte rea), și încurajează incendierea miriștilor (cu scopul de a înlătura biomasa excesivă)
- interzise lucrările cu utilaje mecanizate, cu excepția celor trase de animale: în condiții în care lucrătorii se găsesc din ce în ce mai greu, încurajează înlăturarea biomasei prin incendierea miriștilor și crește tendințele fermierilor de a trișa (P3.1.1)
- cuantumul subvenției pentru cositul cu utilaje ușoare este dezavantajos, mai ales în condiții că se găsesc din ce în ce mai puține lucrători pentru cosit manual (P3.1.2)

Proiect derulat de:

Subpachetul 3.2. – sfrâncioc cu fruntea neagră (*Lanius minor*) și vânturel de seară (*Falco vespertinus*)

Problemele și punctele slabe în legătură cu acest pachet sunt următoarele:

- perioada angajamentului este prea lungă
- mărimea minimă a parcelelor eligibile de 0.30 ha este o problemă, deoarece rezultă în dispariția parcelelor mici (prin arat și comasare); aceasta ar trebui redusă (de ex. în Cipru aceasta este 0.10 ha, în Bulgaria de 0.15 ha)
- parcelele subvenționate nu pot fi schimbate de la an la an
- cantitatea de 40 kg s.a./ha (= 1 UVM/ha) gunoi de grajd poate afecta negativ anumite tipuri de vegetație
- banda necesită de 3 m lățime pe marginea fiecărei parcele (cosită după 1 septembrie): ar fi mai util stabilirea unui procent necesit din suprafața parcelei, localizarea acestuia fiind lăsat la decizia fermierului, în cazul parcelelor de fâșii 3 m este o suprafață prea mare
- masa vegetală cosită trebuie adunată până la 2 săptămâni după cosire, însă fânul de calitate inferioară (cu rogozuri) nu merită balotat, astfel deseori este arsă; compostarea ar putea fi o soluție
- interzis pășunarea pe pajiștile inundate până la 2 săptămâni după retragerea apei: cerința nu este fezabilă pe pajiști pășunate de cireadă, sau prin sistem cu gârzi electrice
- limita maximă de 1 UVM/ha este prea scăzută în cazul unor tipuri de pajiști, de ex. în cazul pajiștilor mezofile/umede de producție ridicată
- cositul trebuie terminat până la 1. iulie: termenul ar trebui extins (15. iulie), fiindcă în cazul în care luna mai este ploioasă, cositul se poate efectua mai târziu
- cositul cu utilaje mici (P3.2.1.) este fezabil numai în zonele colinare, în zonele de câmpie se cosește cu utilaje mari

(P4.) Pachetul 4. Culturi verzi

Problemele și punctele slabe în legătură cu acest pachet sunt următoarele:

- perioada angajamentului este prea lungă, fapt demonstrat de perioada 2021 – 2022 (în această perioadă au fost mai mulți aplicanți, fiindcă numai 1 an de angajament era obligatorie)
- mărimea minimă a parcelelor eligibile de 0.30 ha este o problemă, deoarece rezultă în dispariția parcelelor mici (comasare)
- semănatul trebuie realizat până la 30 septembrie, termenul limită ar trebui extins
- culturile eligibile (mazăre, năut, rapiță, muștar, sulfină, lupin) favorizează înființarea monoculturilor
- gama speciilor ar trebui extinsă și ar trebui favorizarea amestecurilor de semința
- obligativitatea de a utiliza numai fertilizanți organici reduce atractivitatea pachetului în rândul fermierilor
- pachetul se poate aplica la maxim 80% din suprafața terenurilor arabile din gospodărie

Proiect derulat de:

(P5.) Pachetul 5. Adaptarea la efectele schimbărilor climatice

Problemele și punctele slabe în legătură cu acest pachet sunt următoarele:

- perioada angajamentului este prea lungă, fapt demonstrat de perioada 2021 – 2022 (în această perioadă au fost mai mulți aplicanți, fiindcă numai 1 an de angajament era obligatorie)
- mărimea minimă a parcelelor eligibile de 0.30 ha este o problemă, deoarece rezultă în dispariția parcelelor mici (comasare)
- pachetul este eligibil pentru gospodării cu maxim 10 ha teren arabil, iar regiunile unde acest pachet este eligibilă se găsesc preponderent gospodării mai mari, astfel limita ar trebui crescută la măcar 50 ha
- pachetul se poate aplica la maxim 80% din suprafața terenurilor arabile din gospodărie
- obligativitatea de a utiliza concomitent minim 2 hibrizi/soiuri cu precocități diferite (timpurii/semi-timpurii și tardivi/semi-tardivi) reduce considerabil eficacitatea recoltarea
- se poate extinde gama speciilor eligibile (porumb, sorg, floarea-soarelui, soia) cu grâu, mei
- rotația culturilor s-ar putea realiza mai ușor cu extinderea gamei speciilor eligibile
- aplicarea gunoiului de grajd în forma compostată este prea costisitoare

(P6.) Pachetul 6. Pajiști importante pentru fluturi (*Maculinea sp.*)

Problemele și punctele slabe în legătură cu acest pachet sunt următoarele:

- perioada angajamentului este prea lungă
- mărimea minimă a parcelelor eligibile de 0.30 ha este o problemă, deoarece rezultă în dispariția parcelelor mici (prin arat și comasare); aceasta ar trebui redusă (la 0.10 ha)
- parcelele subvenționate nu pot fi schimbate de la an la an
- cantitatea de 40 kg s.a./ha (= 1 UVM/ha) gunoi de grajd poate afecta negativ anumite tipuri de vegetație
- începerea cositului după 25 august este prea târziu, ceea ce afectează negativ structura vegetației
- terminarea cositului este 15. octombrie, fânul rezultat este de calitate inferioară, nu merită recoltat, astfel este încurajată incendierea miriștilor (cu scopul de a înlătura biomasa excesivă)
- interzise lucrările cu utilaje mecanizate, cu excepția celor trase de animale: în condiții în care lucrătorii se găsesc din ce în ce mai greu, încurajează înlăturarea biomasei prin incendierea miriștilor și crește tendințele fermierilor de a trișa (P6.1)
- quantumul subvenției pentru cositul cu utilaje ușoare este dezavantajos, mai ales în condiții că se găsesc din ce în ce mai puține lucrători pentru cosit manual (P6.2)
- masa vegetală cosită trebuie adunată până la 2 săptămâni după cosire, însă fânul de calitate inferioară nu merită balotat, astfel deseori este arsă; compostarea ar putea fi o soluție
- interzis pășunarea pe pajiștile inundate până la 2 săptămâni după retragerea apei: cerința nu este fezabilă pe pajiști pășunate de cireadă, sau prin sistem cu gârzi electrice

Proiect derulat de:

- limita maximă de 0.7 UVM/ha este prea scăzută în cazul unor tipuri de pajiști, de ex. în cazul pajiștilor mezofile/umede de producție ridicată

(P7.) Pachetul 7. Terenuri arabile importante ca zone de hrănire pentru gâsca cu gât roșu (*Branta ruficollis*)

Problemele și punctele slabe în legătură cu acest pachet sunt următoarele:

- perioada angajamentului este prea lungă
- mărimea minimă a parcelelor eligibile de 0.30 ha este o problemă, deoarece rezultă în dispariția parcelelor mici (prin arat și comasare); aceasta ar trebui redusă (la 0.10 ha)
- parcelele subvenționate nu pot fi schimbate de la an la an
- gama speciilor eligibile pentru culturile de toamnă (grâu, triticale, rapiță, orz, secară) ar trebui extinsă
- în cazul culturilor de porumb 5-10% a parcelei trebuie lăsată nerecoltată până la 15. martie anul următor, astfel fermierii care își vor depune cererile de plată mai devreme trebuie să-și marcheze aceste porțiuni ca subparcele în sistemul IPA-online (IACS), fapt care le complică cererea de plată

(P8.) Pachetul 8. Creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon

Problemele și punctele slabe în legătură cu acest pachet sunt următoarele:

- perioada angajamentului este prea lungă, fermierul se obligă la menținerea femelelor adulte reproductive pe o perioadă de 5 ani, și în caz de reducerea efectivului de animale (mortalitate) acesta trebuie completat în 6 luni, însă prețul înalt a femelelor reproductive descurajează fermierii
- gama speciilor eligibile ar trebui extinsă
- în caz de pagube provocate de animale sălbatice cuantumul compensației ar trebui să fie proporțional cu prețul curent a animalelor înscrise în registrul genealogic

(P9.) Pachetul 9. Terenuri agricole importante ca zone de hrănire pentru acvilă țipătoare mică (*Aquila pomarina*)

Subpachetul 9.1. – terenuri arabile

Problemele și punctele slabe în legătură cu acest pachet sunt următoarele:

- perioada angajamentului este prea lungă
- parcelele subvenționate nu pot fi schimbate de la an la an
- mărimea minimă a parcelelor eligibile de 0.30 ha este o problemă, deoarece rezultă în dispariția parcelelor mici (prin arat și comasare); aceasta ar trebui redusă (la 0.10 ha)
- 10% din suprafața parcelelor necultivate descurajează fermierii, deoarece pierderile de profit sunt considerate prea mari, și compensarea nu le acoperă aceste pierderi
- 10% din suprafața parcelei nerecoltată descurajează fermierii, deoarece pierderile de

Proiect derulat de:

profit sunt considerate prea mari, și compensarea nu le acoperă aceste pierderi

- suprafețele cultivate compacte de maxim 4 ha, cu benzi necultivate intercalate de lățime mai mare decât 3 m rezultă în lucrări agricole complicate din punct de vedere tehnic, iar subvenția nu acoperă suficient pierderile de profit și timpul alocat
- interzisă utilizarea fertilizanților chimici și a pesticidelor, iar subvenția nu acoperă suficient pierderile de profit și timpul alocat

Subpachetul 9.2. – pajiști permanente

Problemele și punctele slabe în legătură cu acest pachet sunt următoarele:

- perioada angajamentului este prea lungă
- mărimea minimă a parcelelor eligibile de 0.30 ha este o problemă, deoarece rezultă în dispariția parcelelor mici (prin arat și comasare); aceasta ar trebui redusă (la 0.10 ha)
- parcelele subvenționate nu pot fi schimbate de la an la an
- cantitatea de 40 kg s.a./ha (= 1 UVM/ha) gunoi de grajd poate afecta negativ anumite tipuri de vegetație
- interzis pășunarea pe pajiștile inundate până la 2 săptămâni după retragerea apei: cerința nu este fezabilă pe pajiști pășunate de cireadă, sau prin sistem cu gârzi electrice
- cositul după 1 iulie poate afecta negativ structura vegetației, nu este favorabil pentru fermieri (fânul rezultat este de calitate inferioară), și încurajează incendierea miriștilor (cu scopul de a înlătura biomasa excesivă)
- limita maximă de 0.7 UVM/ha este prea scăzută în cazul unor tipuri de pajiști, de ex. în cazul pajiștilor mezofile/umede de producție ridicată
- interzise lucrările cu utilaje mecanizate, cu excepția celor trase de animale: în condiții în care lucrătorii se găsesc din ce în ce mai greu, încurajează înlăturarea biomasei prin incendierea miriștilor și crește tendințele fermierilor de a trișa (P9.2.1)
- cuantumul subvenției pentru cositul cu utilaje ușoare este dezavantajos, mai ales în condiții că se găsesc din ce în ce mai puține lucrători pentru cosit manual (P9.2.2)

(P10.) Pachetul 10. Refugii ecologice în terenuri arabile pentru speciile de păsări comune asociate terenurilor agricole

Problemele și punctele slabe în legătură cu acest pachet sunt următoarele:

- perioada angajamentului este prea lungă
- mărimea minimă a parcelelor eligibile de 0.30 ha este o problemă, deoarece rezultă în dispariția parcelelor mici (prin arat și comasare); aceasta ar trebui redusă (la 0.10 ha)
- parcelele subvenționate nu pot fi schimbate de la an la an
- minim 30% a parcelei necultivată rezultă în pierderi de venit mai mari decât cuantumul compensației
- divizia suprafeței necultivate în 10% suprafață fixă pe întreaga perioadă a angajamentului și 20% mutabil între parcele de la an la an rezultă în complicarea introducerii datelor în IPA-online (IACS) și inclusiv a cererii de plată
- interzicerea aplicării de îngrășăminte chimice și pesticide pe suprafețele nelucrate rezultă în complicarea lucrărilor agricole din punct de vedere tehnic pe cele 20%

Proiect derulat de:

(P11.) Pachetul 11. Terenuri agricole importante pentru dropie (*Otis tarda*)

Subpachetul 11.1. – terenuri arabile

Problemele și punctele slabe în legătură cu acest pachet sunt următoarele:

- perioada angajamentului este prea lungă
- mărimea minimă a parcelelor eligibile de 0.30 ha este o problemă, deoarece rezultă în dispariția parcelelor mici (prin arat și comasare); aceasta ar trebui redusă (la 0.10 ha)
- în cazul transformării terenurilor arabile în pajiști (P11.1.1.) cuantumul compensației este prea scăzută
- cositul după 1. iulie în zonele de câmpie rezultă în furaje de calitate inferioară
- în cazul fânațelor semărate (P11.1.2.) nerecoltarea până la 1. octombrie pe 20-25% rezultă în pierderi de venit semnificative
- folosirea dispozitivului de protecție a păsărilor cuibăritoare la sol rezultă în costuri suplimentare pentru fermieri, cumpărarea acestuia nu este acoperită de subvenție

Subpachetul 11.2. – pajiști permanente

Problemele și punctele slabe în legătură cu acest pachet sunt următoarele:

- perioada angajamentului este prea lungă
- mărimea minimă a parcelelor eligibile de 0.30 ha este o problemă, deoarece rezultă în dispariția parcelelor mici (prin arat și comasare); aceasta ar trebui redusă (la 0.10 ha)
- parcelele subvenționate nu pot fi schimbate de la an la an
- cositul după 1. iulie în zonele de câmpie este prea târzie
- cositul manual sau cu utilaje ușoare se aplică foarte rar în zonele de câmpie, fermierii cosesc cu tractorul, astfel cuantumul subvenției ar trebui crescută pentru P11.2.3
- folosirea dispozitivului de protecție a păsărilor cuibăritoare la sol rezultă în costuri suplimentare pentru fermieri (P11.2.3.), cumpărarea acestuia nu este acoperită de subvenție
- începerea pășunatului după 1 iunie este prea târzie, cuantumul compensării nu acoperă necesarul de furaje pentru perioada în care se interzice pășunatul
- 10-15% din suprafața parcelelor trebuie menținut necosit până la 1. septembrie, fânul de calitate inferioară nu merită recoltat, astfel se încurajează înlăturarea biomasei excesive prin incendierea miriștilor
- masa vegetală cosită trebuie adunată până la 2 săptămâni după cosire, însă fânul de calitate inferioară nu merită balotat, astfel deseori este arsă; compostarea ar putea fi o soluție

Editor: Grupul Milvus – august 2022

„Material realizat cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în

Proiect derulat de:

Iceland
Liechtenstein **Active**
Norway **citizens fund**

*mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații
accesați www.eagrants.org.*

Proiect derulat de:

